

Aktiviteter og lege i den stående stilling for børn med funktionsnedsættelse

Den Nationale kliniske retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af cerebral parese beskriver at: 'Det er god praksis at overveje at anvende positionering af barnet i den stående stilling hos børn med cerebral parese uden selvstændig standfunktion'. I DSPF's faglige inspirationsmateriale beskrives, at ståtræning ikke er en aktivitet i sig selv, men positionering vil med fordel kunne kombineres med håndmotoriske aktiviteter eller spisning. I denne artikel ønsker vi at sætte fokus på mulige fordele ved ståtræning og give eksempler på aktiviteter og leg.*



Lærke Hartvig Krarup
Fysioterapeut, cand.scient.san
erhvervs ph.d.-studerende hos R82
laerke.krarup@etac.com



Stine Østergård Kyed
Fysioterapeut,
cand.scient i Klinisk Videnskab og Teknologi
stine.kyed@etac.com



Helle Mätzke Rasmussen
Fysioterapeut, ph.d.
uddannelsesansvarlig hos R82
helle.rasmussen@etac.com

Positionering i ståstativ

Positionering af barnet i et ståstativ/ståstøtte/vippeleje eller ståskal har til formål at reducere risikoen for udvikling af sekundære følger såsom hofteluksation, knoglebrud, nedsat ledbevægelighed og nedsat respirationsfunktion. Indsatsen kan desuden anvendes til at påvirke barnets neurologiske

symptomer og give barnet mulighed for at udføre aktiviteter, indgå i socialt samspil med børn og voksne og dermed forbedre barnets deltagelse og livskvalitet.¹

Nyere videnskabelig litteratur foreslår, at positioneringsindsatsen indgår som en del af en 24-timers aktivitetsplan for barnet, der beskriver, hvornår og hvilke aktiviteter barnet kan deltage i for at begrænse den siddende stilling, øge fysisk aktivitet og sikre nok søvn. Forfatterne gør desuden opmærksom på, at selve forflytningen fra den siddende til den stående stilling for børn med funktionsnedsættelse kan give mulighed for let fysisk aktivitet og dermed bidrage til at nedsætte den stillesiddende tid.²

Aktiviteter og leg i den stående stilling

Det faglige inspirationsmateriale fra 2014 tydeliggør et stærkt fagligt fokus i beskrivelsen af indsatsen. Terapeuten anbefales at kombinere positionering i den stående stilling med håndmotoriske aktiviteter eller spisning, altså aktiviteter med et sundhedsfagligt sigte. 'Leg' er kun nævnt en enkelt gang i hæftet.

Da CanChild i Canada i 2012 præsenterede 'The F-words for child development' blev det starten på et skifte i det internationale fokus fra diagnosticering og behandling af børn med funktionsnedsættelser til et fokus på at fremme udviklingen gennem barndommen. Dette skifte fra 'normalisering' til udvikling af barnets og familiens styrker har med udgangspunkt i ICF givet plads til at italesætte betydningen af sjove aktiviteter, som børn nyder at deltage i sammen med andre børn, altså leg.³

Viden om udvikling af parallelleg og fællesleg bør inddrages i planlægningen af indsatsen med anvendelse af ståstativ. Dette kan fx ske ved, at aktiviteten planlægges så to

* Læs mere om udredning, indsatsen og evaluering af indsatsen i DSPF's faglige inspirationsmateriale.

eller flere børn kan lege parallelt eller ved at udnytte at barnet i den stående stilling har mulighed for at indgå i lege, det ellers ikke ville kunne deltage i.

Valg af leg bør foretages med udgangspunkt i det enkelte barns interesser, præferencer og funktionsniveau. Af inspirationsarket 'Aktiviteter og lege i ståstativ' fremgår forslag til aktiviteter, parallellege og fælleslege, som kan bidrage til at gøre positioneringen af barnet i ståstativet mere aktiv og sjov.

Inspirationsarket er udarbejdet, så det kan printes ud og hænges op på et centralt sted eller gives væk som inspirationskilde til for eksempel forældre eller pædagogisk personale.

Referencer

1. Boerrefysioterapi.dk Available at [serie-1---3-positionering-i-den-staende-stilling.pdf \(boerrefysioterapi.dk\)](#)
Accessed 19-09-2022, 2022.
2. Verschuren, O. et al. 24-hour activity for children with cerebral palsy: a clinical practice guide. *Dev. Med. Child Neurol.* 63, 54-59 (2021).
3. Rosenbaum P, Gorter JW. The 'F-words' in childhood disability: I swear this is how we should think! *Child Care Health Dev.* 2012 Jul;38(4):457-63. doi: 10.1111/j.1365-2214.2011.01338.x. Epub 2011 Nov 1. PMID: 22040377.

Vi vil være klogere på ståstativer

R82, der er en del af Etac-gruppen, vil gerne bidrage til forskning og formidling og facilitere til relevant forskning inden for hjælpemidler til børn og unge med funktionsnedsættelser, samt til at videreformidle den. R82 har derfor ansat en erhvervs-ph.d.-studerende, som skal forske i R82 ståstøtter. Titlen på Ph.d.-projektet er *The future of weight bearing standing frames*, og har til formål at undersøge holdninger til og betydningen af vægtbæring under brug af ståstativer.

Ph.d.-projektets tre delstudier forventes afsluttet i henholdsvis 2023, 2024 og 2025. Alle delstudier vil involvere børnefysioterapeuter fra Danmark. Hvis du allerede nu ved, at du kunne være interesseret i at deltage, bedes du sende en mail til Lærke Hartvig Krarup for at høre mere om, hvad det indebærer og aftale nærmere. Ellers opfordres du til at holde øje med DSPF's Facebook, hvor vi løbende vil dele vores fund og rekruttere til hvert af ph.d.-projektets tre delstudier.





© R82 A/S

Aktiviteter og lege i ståstativ

På dette inspirationsark finder du en række forslag til aktiviteter og lege, som kan laves af børnenes de står i ståstativ. De små bokse kan krydses af enten på forhånd eller de kan krydses af efterhånden som du finder ud af hvilke aktiviteter og lege barnet bedst kan lide at deltage i.



© R82 A/S

Aktiviteter

- Spise
- Lave mad
- Vaske op
- Lege med klodser
- Bygge med LEGO
- Tegne/male
- Lave kartoffeltryk
- Spille på tablet/computer
- Lægge puslespil
- Lege med modellervoks
- Kigge/læse i bøger



© R82 A/S

Parallelleg

- Sanslege
 - Kartoffelslim (kartoffelmel og vand)
 - Bønner og linser
 - Vand
 - Sand
- Legekøkken/værktøjsbænk
- Lege med biler
- Lege med dukker/dinosaurer
- Lave perleplader
- Papirflyver pyntning



© R82 A/S

Fællesleg med andre børn

- Spille bold
- Ballonleg
- Kaste med ærtepose
- Fange sæbebobler
- Rollelege
 - Købmand
 - Restaurant
 - Mor, far og børn
 - Hospital/læge
- Sanglege
- Tampen brænder
- Vendespil/kortspil

Hvad synes du om inspirationsarket?

Giv feedback ved at scanne QR-koden. Kom også gerne med forslag til andre aktiviteter og lege. Vi deler jeres forslag på DSPF's Facebook side.

